

TOELICHTING

Samenlevingsovereenkomst

Deze toelichting is bedoeld om de inhoud van het samenlevingscontract in begrijpelijke taal uit te leggen. Het contract zelf blijft juridisch leidend. Deze toelichting is slechts een hulpmiddel.

Hoofdstuk 1 – Inleiding

In de inleiding staat beschreven dat jullie een affectieve (liefdes)relatie hebben en gaan samenwonen. Jullie hebben er bewust voor gekozen om dit contract online op te stellen, zonder een fysiek gesprek op het notariskantoor. Jullie verklaren dat jullie alle vragen zorgvuldig hebben beantwoord en dat er sinds het adviesgesprek niets is veranderd in jullie persoonlijke of zakelijke situatie.

Het contract regelt hoe jullie tijdens en na het samenwonen financieel met elkaar omgaan.

Hoofdstuk 2 – Tijdens het samenwonen

Kosten van de huishouding

Zolang jullie samenwonen, zijn jullie verplicht om voor elkaars levensonderhoud te zorgen. De kosten van de huishouding betalen jullie samen, naar verhouding van jullie inkomens. Wie meer verdient, betaalt dus meer.

Onder huishoudkosten vallen onder andere: boodschappen, energie en water, meubels en huishoudelijke apparaten, stoffering, gezamenlijke vakanties, kosten voor kinderen, vervoermiddelen, huur, waterschapslasten en het onderhoud en de verzekering van de woning.

Jullie mogen in onderling overleg (schriftelijk) afspreken om de kosten anders te verdelen. Heeft een van jullie te veel betaald? Dan kun je dat terugvorderen, maar alleen als je dat binnen één jaar na afloop van het kalenderjaar doet.

Vergoedingen

Als geld of vermogen van de ene partner is gebruikt ten voordele van de andere partner, moet dat worden vergoed. Denk bijvoorbeeld aan de situatie dat jij meer betaalt voor een gezamenlijk goed dan waartoe je verplicht bent.

De vordering is renteloos en wordt berekend op basis van de waarde op het moment van betaling (nominaal). Voor inboedelgoederen, een gezinsauto of verbruiksgoederen geldt een bijzondere regel: de vordering vermindert elk jaar met 20% en vervalt na vijf jaar helemaal.

Wat is “inkomen”?

Het contract definieert precies wat onder “inkomen” wordt verstaan. Kort gezegd gaat het om loon, winst uit onderneming en daarvoor in de plaats komende uitkeringen of pensioenen. Bepaalde posten worden niet meegerekend, zoals de eigen woning, stakingswinst en de bijtelling voor privégebruik van de auto.

Het inkomen wordt berekend ná aftrek van belasting en sociale premies. Ontvangen partneralimentatie telt mee. Betaalde alimentatie wordt er juist van afgetrokken.

Als een van jullie opzettelijk minder verdient dan gebruikelijk, wordt voor de berekening uitgegaan van het normale inkomen.

Premies levensverzekering

Premies voor een levensverzekering (zoals een overlijdensrisicoverzekering) vallen niet onder de huishoudkosten. Deze zijn een persoonlijke schuld van degene die de polis heeft afgesloten. Als de ander die premie toch betaalt, moet dat worden terugbetaald met rente.

Huurwoning

Als jullie samen een woning huren, streven jullie ernaar dat het huurcontract op beider naam staat. Huurt slechts één van jullie de woning, dan werkt die mee aan het verkrijgen van medehuurderschap voor de ander.

Eigen woning (koopwoning)

Dit artikel regelt wat er gebeurt als jullie samen een koopwoning bewonen. De kernregel is: als de ene partner meer betaalt aan de woning dan waartoe hij of zij verplicht is, ontstaat een vordering op de ander. Bijvoorbeeld: als de woning van jullie beiden is maar jij betaalt een groter deel van de hypotheek af, dan heb je een vordering op je partner.

Deze vorderingen zijn renteloos en worden pas opeisbaar bij verkoop van de woning, einde van de samenwoning, faillissement of schuldsanering.

De netto woonlasten (hypotheekrente minus belastingvoordeel, plus eigenwoningforfait en zakelijke lasten) worden verdeeld naar verhouding van jullie inkomens, net als de overige huishoudkosten.

Is er een spaarverzekering of bankspaarrekening gekoppeld aan de hypotheek? Dan komt de opgebouwde waarde aan ieder voor de helft toe.

Inboedel en vervoermiddelen

Meubels, huishoudelijke apparaten en auto's die jullie voor het huishouden gebruiken, zijn van jullie samen (ieder de helft), ongeacht wie ze heeft gekocht of betaald. Alleen als jullie allebei een verklaring ondertekenen dat een bepaald goed privé is, geldt een uitzondering.

Spullen die je hebt geërfd of cadeau hebt gekregen, blijven altijd van jou persoonlijk.

Over gemeenschappelijke spullen kun je alleen met schriftelijke toestemming van beiden beschikken (bijvoorbeeld verkopen).

Andere gemeenschappelijke goederen

Goederen die jullie samen hebben aangeschaft, zijn gemeenschappelijk. Is er discussie over van wie iets is en kan niemand bewijs leveren? Dan wordt aangenomen dat het van jullie beiden is, ieder voor de helft.

Het saldo op een gezamenlijke bankrekening ("en/of-rekening") is ook van jullie samen, ieder de helft.

Administratie

Jullie zijn verplicht een eenvoudige administratie bij te houden. Daaruit moet blijken hoe jullie inkomens zich ontwikkelen en wat het gemeenschappelijk en eigen vermogen is. Jullie moeten op verzoek inzage geven.

Medische volmacht

Jullie geven elkaar volmacht om medische informatie op te vragen en beslissingen te nemen over elkaars gezondheid. Dit geldt alleen als de ander zelf niet meer in staat is om die beslissingen te nemen. Denk aan een situatie van bewusteloosheid of ernstige ziekte.

Hoofdstuk 3 – Einde samenwonen

Einde anders dan door overlijden

Na het verbreken van de relatie mag ieder nog drie maanden in de gezamenlijke woning blijven wonen, ook als de woning van de ander is. Daarna moet degene die blijft wonen eventueel bijdragen aan de verhuis- en herinrichtingskosten van de vertrekkende partner.

Bij een huurwoning wordt in overleg bepaald wie de huur mag voortzetten. Komen jullie er niet uit, dan beslist de kantonrechter.

Gemeenschappelijke goederen worden eerlijk verdeeld. Spullen die je van jouw kant hebt ingebracht, krijg je zonder verrekening terug (mits je dat kunt bewijzen met een door beiden ondertekend document).

Verdeling van de woning

Is de woning van jullie samen, dan regelt dit artikel hoe de verdeling gaat. Binnen drie maanden moet ieder aangeven of hij/zij de woning wil overnemen. Wil slechts één van jullie dat, dan moet de ander meewerken. Wil niemand de woning, dan wordt die binnen zes maanden te koop gezet. Willen jullie allebei de woning, dan beslist de kantonrechter.

De woning wordt gewaardeerd op de waarde in onbewoonde staat. Degene die de woning krijgt, neemt de hypotheek volledig over en vrijwaart de ander van elke aansprakelijkheid.

Duur en beëindiging

Het contract begint op de datum van ondertekening en eindigt bij overlijden, verbreking van de samenleving of huwelijk/geregistreerd partnerschap.

Gaan jullie na een onderbreking opnieuw samenwonen, dan herleeft het contract (maar niet voor de tussenliggende periode).

De samenwoning wordt geacht niet beëindigd te zijn als de onderbreking buiten jullie wil om is (bijvoorbeeld door opname in een verpleeghuis of werken in het buitenland).

Wijziging van het contract kan alleen bij notariële akte.

Verblijvingsbeding bij overlijden

Dit is een belangrijk artikel. Als een van jullie overlijdt, gaan alle gemeenschappelijke goederen (woning, inboedel, en/of-rekeningen) automatisch naar de ander. De langstlevende neemt dan ook de bijbehorende schulden over, maar hoeft verder niets te betalen.

Let op: dit geldt alleen voor gemeenschappelijke goederen. Privé-bezittingen vallen hier niet onder. Daarvoor is een testament nodig.

De langstlevende kan binnen één maand aangeven dat hij/zij de verblijving niet wenst. Ook vindt geen verblijving plaats als jullie binnen dertig dagen na elkaar overlijden.

Het verblijvingsbeding geldt niet als jullie voldoen aan de eisen van de Successiewet én er een testamentaire voorziening is getroffen.

Alimentatie

Als de samenleving anders dan door overlijden eindigt, gelden dezelfde alimentatieregels als bij een huwelijk (artikelen 1:157–160 BW). Dat betekent dat de partner met minder inkomen onder omstandigheden recht kan hebben op een financiële bijdrage van de ander.

Hoofdstuk 4 – Pensioen

Partnerpensioen

Jullie wijzen elkaar aan als partnerpensioengerechtigde. Dat betekent dat als een van jullie overlijdt, de ander in aanmerking kan komen voor nabestaandenpensioen. Alleen het hebben van een samenlevingscontract is niet voldoende; jullie moeten ook voldoen aan de eisen van het pensioenreglement.

Als de relatie eindigt, doet ieder op verzoek afstand van opgebouwde rechten op nabestaandenpensioen van de ander.

Verdeling pensioen bij uit elkaar gaan

Bij het einde van de samenleving worden de tijdens het samenwonen opgebouwde pensioenaanspraken verdeeld, vergelijkbaar met de regeling bij echtscheiding (Wet verevening pensioenrechten bij scheiding). Pensioen dat vóór het samenwonen is opgebouwd, blijft buiten de verdeling.

Er zijn aanvullende regels voor situaties waarin pensioen in eigen beheer is opgebouwd (DGA-pensioen). In dat geval moet het kapitaal dat toekomt aan de andere partner worden afgestort bij een externe verzekeraar, tenzij dat de bedrijfscontinuïteit in gevaar brengt.

Hoofdstuk 5 – Slotbepalingen

Rechtskeuze en geschillen

Op het contract is Nederlands recht van toepassing. Bij geschillen proberen jullie er eerst samen uit te komen. Lukt dat niet, dan schakelen jullie een mediator in. Pas als ook mediation niet werkt, mag ieder een eigen advocaat nemen en het geschil aan de rechter voorleggen.

Belangrijke overwegingen

In dit artikel bevestigen jullie dat je je bewust bent van een aantal belangrijke punten:

- Jullie hebben wél alimentatieverplichtingen jegens elkaar als de relatie eindigt.
- Jullie kunnen aanspraak maken op elkaars opgebouwd ouderdomspensioen.
- Het verblijvingsbeding geldt alleen voor gemeenschappelijke goederen. Voor privé-bezittingen is een testament nodig.
- Overgespaarde inkomsten worden niet verrekend. Dat betekent dat je niet deelt in de vermogensgroei van de ander.
- Het contract kan fiscale gevolgen hebben (denk aan hypotheekrenteaftrek, toeslagen, fiscaal partnerschap). Laat je hierover zo nodig adviseren.
- Als jullie omstandigheden veranderen, is het verstandig het contract opnieuw te bekijken.

Over de woning en de financiering daarvan is vastgelegd dat een van jullie € 50.000 meer uit eigen middelen heeft ingebracht. Dat leidt tot een renteloze vordering van € 25.000. Deze vordering vervalt als de samenwoning eindigt door overlijden én het verblijvingsbeding effect sorteert.

Deze toelichting is opgesteld als hulpmiddel bij het lezen van het samenlevingscontract. Bij tegenstrijdigheid tussen deze toelichting en het contract, geldt het contract.